

Naaldbomen zelf bouwen met Sisaltouw.

Op iedere modelbaan komen in meerdere of mindere mate naaldbomen voor. Zeker als het een modelbaan betreft die zich in bergachtig gebied bevindt. Meestal heeft u nogal wat bomen nodig om een beetje een echt gelijkend landschap op uw baan te kunnen toveren. En dat loopt dan weer direct in de papieren als u iedere boom gaat kopen. Natuurlijk kunt u er voor kiezen om dan maar een paar bomen neer te zetten, maar wat dacht u ervan voor een fractie van de prijs een heus en compleet bos op uw baan neer te zetten ?

Samen met de *Spoorgroep Zwitserland* gaan wij u leren hoe u op een werkelijk zeer eenvoudige manier prachtige bomen kunt maken. En..... het is nog leuk ook !!

I. START.

Tijdens de beschrijving merkt u vanzelf welke materialen u nodig heeft. Voor de startopstelling heeft u nodig een boormachine, hulpmaterialen om de boormachine vast te zetten (horizontale boorstandaard of balkjes en lijmtangen), ijzerdraad (\emptyset 1 mm) , sisaltouw, een kniptang, een plattebektang, een rolmaat en twee open schroefogen. Een stukje piepschuim om de bomen in vast te kunnen steken is ook handig.

Allereerst zet u de boormachine stevig vast op de werkbank of stevige tafel en wel zodanig dat hij 'op zijn rug' ligt en u bij de 'aan/uitknop' kunt. Zet in de boorkop van de machine een open schroefoog. Vervolgens bepaalt u de gemiddelde lengte van uw boom (zie verder) en op die afstand zet u een balkje vast (weer met lijmtangen) en schroeft u ook een open schroefoog in. Let u erop dat de afstand van de beide ogen tot aan het oppervlakte iets meer moet zijn dan de halve dikte van de boom. Ca. 10 cm is ruim

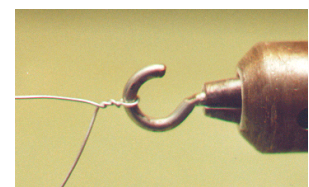
voldoende.

II. WE GAAN BEGINNEN !!!

Uiteraard is de lengte van bomen afhankelijk van de schaal waarin u rijdt. Deze methode is met name geschikt voor alle schalen t/m HO. We gaan in ons voorbeeld uit van een boom die ongeveer 9 meter hoog is. Dat is een forse boom. 9 Meter gedeeld door 87 (HO en HOm) geeft een modelboom van ca. 10 cm. Zo kunt u zelf berekenen hoe lang uw modelbomen worden als u de 'werkelijke' boomlengte deelt door uw schaal. In ons voorbeeld dus ca. 10 cm. Dat wil zeggen dat de afstand tussen de beide schroefogen in de boorkop en het balkje ongeveer 3 cm langer moet zijn. (Kiest u voor een naaldboom op een stam, dan dient u u te bepalen hoe lang de stam moet zijn en daar telt u dan 3 cm bij tbv de bevestiging van de boom in de ondergrond. De overtollige lengte knippen we er straks weer af.

Van het ijzerdraad knippen we een lengte van $(2 \times 10 \text{ cm (of uw maat)} + 2 \times 3 \text{ cm}) = 26 \text{ cm}$. Op de helft buigen we de draad zodat er twee gelijke stukken ontstaan en leggen het midden om het open schroefoog waarna de beide draden enige keren om elkaar heen draaien.

Vervolgens trekken we de beide draadeinden door het andere schroefoog en zetten ze met de platte bektang goed vast (even om elkaar heen draaien.), zodat de draden zo strak mogelijk staan.

Uw basisopstelling is nu gereed om het betere bomenproductiewerk te starten !!

III. SISAL

U neemt nu de sisal uit de zak en gaat het eerst met een grove kam bewerken. Alle losse einden haalt u er van weg en u houdt een min of meer hanteerbare streng over.

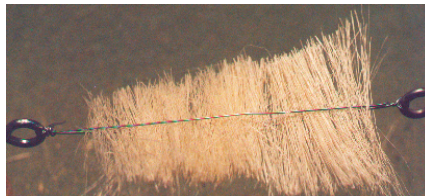
Met een schaar knipt u van zo'n streng een lengte van ca. 5 cm. Dat is mede afhankelijk van de dikte welke u uw boom wilt geven. De maximale lengte is 2 x de afstand van de gespannen draad tot aan de oppervlakte van uw tafel. Als u een bredere boom wilt maken, moet u derhalve uw boormachineopstelling ophogen.

U kunt gelijk een voorraad aanmaken doordat u net zo vaak stukken sisal van de streng afknipt als u bomen wilt maken.

U neemt nu een stuk afgeknipt sisal en stopt dat tussen de twee gespannen ijzerdraden.

Vervolgens verdeelt u het lengte tussen de beide één zijde (maakt niet uit geen sisal stopt van ca 2 á om de boom in uw

sisal zo goed mogelijk over de schroefogen, waarbij u aan welke) ruimte laat waar u 3 cm. Dit stuk is straks nodig landschap te verankeren.

Als u de sisal zo gelijkmatig mogelijk verspreid heeft zet u de boormachine (op niet te hoge snelheid ingesteld) even aan. De beide ijzerdraadeinden zullen zich nu om elkaar heen draaien in een soort wurgknoop en aldus de sisaldraden goed vastzetten in/aan de boom. Als u de boormachine te lang laat aanstaan zal het ijzerdraad zichzelf los knappen en het gevolg is dat vaak de boom een cirkel- of een spiraalvorm krijgt. Dat hoeft helemaal niet erg te zijn, ook in de natuur kom je vreemde vormen tegen. Gewoon een paar keer oefenen en het zal u duidelijk zijn hoe lang u met welke snelheid moet draaien. Maar zeker geen mislukte draailingen weggooien : u zult zien dat uiteindelijk alles te gebruiken is !! Ziedaar tussen de beide schroefogen de ruwe vorm van uw boom! U knipt nu de boom los van de schroefogen !

Nadat u aldus een aantal bomen op voorraad heeft gemaakt, kunt u de kunstenaar in u zijn werk laten doen : u gaat de bomen in de door u gewenste vorm knippen : piramidevormig, recht met een bolle kop, geheel bolvormig, u knipt zelfs de boom in twee stukken en maakt van elk een kleine bol : kortom elke vorm is denkbaar en bruikbaar !!

IV. OP KLEUR BRENGEN

De boom is nu gevormd en dient nu te worden voorzien van naalden of welk ander bedekkingmateriaal dan ook. U heeft dat voor het kiezen !

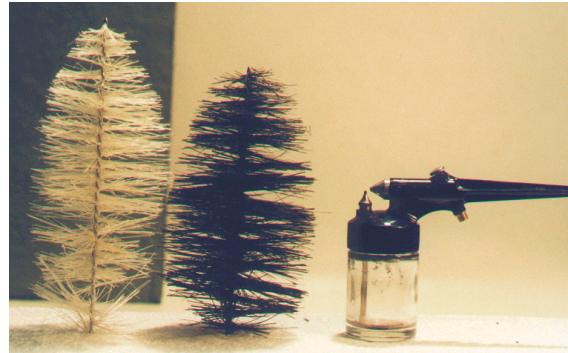
Allereerst dient de nog witte boom getooid te worden met een kleur die overeenkomt met de kleur van de stam of kale takken. U kunt dan denken aan een kleur waarbij mos overheerst, met licht en donker bruin erdoorheen. Kortom een kleur die de boom, op die plaatsen waar geen bevlokkings (bedekkingmateriaal) komt, een natuurlijk jasje geeft. Ook een aardige tip is dat in ieder bos dode of halfdode bomen voorkomen. Dus ook in uw modelbos staan bomen die de gewenste basiskleur hebben maar geen takken.

De nu volgende stap is facultatief : u leest hoe u het sisaltouw op kleur kunt brengen, maar deze stap kunt u ook overslaan : net wat u wilt.

Die kleur is heel makkelijk en goedkoop aan te maken en in grote flessen (bijv. appelmoesflessen !) te bewaren. Even een sticker erop met als aanduiding ‘bomengroen’ of ‘dennenbruin’ of ‘moskleur’ er op en u kunt later deze kleuren makkelijk gebruiken, mengen en toepassen. Bij Praxis of een andere grote doe-het-zelfzaak of iedere kunstnijverheidszaak vindt u mengverf van alle mogelijke kleuren. Die van Praxis kosten ca. € 5,- per stuk (250 ml) en u doet er eindeloos lang mee. U knijpt er wat verf uit, lengt deze aan met zoveel water dat de straks te gebruiken verfspuit er geen moeite mee heeft : de verf moet ‘watervloeibaar zijn’ . Wanneer u aldus één of meer kleuren heeft aangemaakt, vult u er uw verfspuit mee. Nee, u heeft geen dure verfspuit nodig : de meest eenvoudige die ze in uw treinenwinkel verkopen is prima (ca. € 20,-). Als u al een dure geavanceerde heeft mag u die natuurlijk gebruiken. Tot slot heeft u nog perslucht nodig om de verf te kunnen spuiten. Ook hier geldt : hoe eenvoudiger hoe beter en goedkoper. Een luchtpomp is wel heel makkelijk want perslucht uit flessen is prima maar gaat uiteindelijk wel in de papieren lopen. Luchtpompen zijn er met en zonder drukvat.

Voor dit werk heeft u absoluut geen drukvat nodig en dat maakt het wel zo goedkoop. Wist u dat u met een dergelijke luchtpomp ook prima uw bovenleidingpalen kunt spuiten ?

Alleen als u heel nauwkeurig langs strakke lijnen moet spuiten of u absoluut geen verfnegslag in de vorm van druppeltjes kunt gebruiken (weatheren bijv) heeft u een drukvat nodig. Goed, de verf zit in de spuit, de luchtpomp wordt aangeschakeld en u bespuit uw boom met de gewenste kleur totdat er geen wit mee zichtbaar is. Op foto ziet u het resultaat. Aldus bespuit u al de bomen die u wilt maken.

V. BEVLOKKEN

Nu resteert nog de laatste en belangrijkste stap : het bevlokken van de bomen ofwel het aanbrengen van de ‘toplaag’. Hiertoe gaat u de gehele boom onderdompelen in een mengsel van houtlijm (de goedkoopste die u krijgen kunt) en water in een verhouding van ongeveer 1:1. Dat komt niet zo nauw, liever iets meer lijm als het geheel

maar goed vloeibaar is (dus niet stroperig). U maakt een hoeveelheid van die lijm aan en giet dat lijmengsel in een hoge weckfles (hoog = ca. 2,5 maal de hoogte van de boom !). Dergelijke weckflessen vindt u bij zaken als Xenos, Blokker, Marskramer e.d. (Zorg wel dat de halsopening voldoende ruim is om er met uw hand in te kunnen !)

Nu doopt u de boom in de houtlijm, dompelt het sisaltouw geheel onder de lijm, haalt hem er zover uit tot het touw geheel uit de lijm is, draait een aantal keren flink ermee rond, zodat de overtollige lijm er af geslagen wordt

Nu haalt u de boom eruit en blaast, wanneer nodig, de aanwezige luchtballen tussen de takken uit.

Intussen heeft u andere weckflessen gevuld met de bevolking van uw keuze. Als voorbeeld zijn hier enige suggesties : Woodland/Noch T42, T43, T44, T45, T46, T49, T50 of soortgelijke materialen van Heki : 1560, 1569, 3360 en ook Faller heeft het nodige bevolkingsmateriaal. Ga eens op uw gemak bij uw treinenspecialist een middag neuzen,

schrijf op welke materialen u in principe geschikt vindt, welke de prijs is per hoeveelheid en schaf uiteindelijk wat materiaal aan. U zult het toch een aantal keren gedaan moeten hebben om te bezien wat u wel en niet voor uw baan en uw modelomgeving geschikt vindt.

Hoe dan ook, op enig moment heeft u uw keuze gemaakt en vult u de andere weckflessen met het materiaal van uw keuze. U stopt nu de natte, ingelijmde boom in zo'n bevolkingsweckfles, sluit de deksel en schud de fles enige maken goed zodat alle delen van de boom in aanraking komen met het bevolkingsmateriaal. U opent vervolgens de weckfles, neemt de boom bij de stamende, draait hem enige malen tussen uw vingers, zodat het overtollige materiaal eraf vliegt en haalt de boom eruit : *UW BOOM IS KLAAR !!*

Of u tevreden bent met het resultaat is natuurlijk uw eigen keuze : bomen zijn er in vele maten en soorten en ook het blader- of naaldendek is van uiteenlopende kleurstelling : het resultaat is dus bijna altijd goed.

Als u vindt dat de kleur te eenzijdig is (te weinig variatie) dan bespuit u de boom eerst nogmaals met lijm. Deze keer dompelt u de boom niet in de lijm want er blijven dan altijd stukjes bevolking achter in de lijm en deze wordt dan dik en één grote rotzooi. Nee, u gebruikt de waterige houtlijm, vult er uw verfspuit mee en bespuit de boom met het lijmengsel. Vervolgens kunt u hem weer in een weckfles met bevolkingsmateriaal stoppen maar dat heeft tot gevolg dat er een andere eenzijdige dekkingskleur komt. Een beter resultaat geeft het wanneer u de voor de tweede keer ingelijmde boom rechtop zet in bijv. een plaatje piepschuim en dan van enige hoogte ander materiaal er op laat vallen. Aldus kunt u verschillende soorten materiaal op hetzelfde lijmbed laten vallen : veel schakeringen zijn het resultaat !

Lid worden van de VSZ ?

Surf naar www.spoorgroepzwitserland.nl (*auch auf Deutsch !*)

